

Titular: Els joves motors de la cooperació i la solidaritat a l'àmbit local

Mitjà: ONGC

Secció: Ara i aquí

Autor:

Data: 11/09/08

Ref: 091108z1

Els joves motors de la cooperació i la solidaritat a l'àmbit local

A la ciutat de Santa Coloma de Gramenet, estem desenvolupant, com una de les línies estratègiques de la política local de cooperació i solidaritat, un programa que cerca la implicació dels joves en projectes de cooperació al desenvolupament i/o en accions de sensibilització relacionades amb la promoció dels drets humans, la cultura de pau i el desenvolupament humà. Aquesta estratègia esdevé una oportunitat clau per al futur de la ciutat ja que facilitarà la disposició d'un teixit social sòlid, capital humà tal com el denominaria R. D. Putman, el qual ha de ser coparticip, així com la resta d'actors, de les accions locals i globals de cooperació i solidaritat. Els joves esdevenen un potencial excel·lent en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat, tenen energia, ideals, entusiasme i creativitat. Ara bé, és clau que disposin d'eines com la formació especialitzada i la informació específica per treballar amb rigor, seguretat i autonomia. D'acord amb aquest plantejament, el nostre objectiu se centra en la facilitació d'espais de formació, d'intercanvi i en definitiva, d'acumulació d'experiència que facin possible que els joves siguin "actius" potencials en aquest àmbit d'acció social.

La nostra experiència en el present: el programa Joves i Cooperació

Des de fa tot just un any és una de les línies d'acció definides en el marc del Pla Local de Sensibilització. Consisteix a desenvolupar un programa pilot amb tot un conjunt d'activitats adreçades als joves, en l'àmbit de la cooperació, la solidaritat, la cultura de pau i el desenvolupament humà. El programa inclou algunes de les activitats que ja es feien prèviament però que actualment s'han reconduït per millorar-ne l'impacte. Començaré ressenyant les de nova incorporació:

Les Trobades Joves i Cooperació (octubre i desembre de 2007 i febrer de 2008) esdevenen espais de contingut formatiu, adreçats a l'intercanvi i coneixement d'experiències. Se n'han fet tres, i hi han participat els joves vinculats activament en les associacions de cooperació i solidaritat així com, estudiants de Batxillerat dels diferents IES de la ciutat, amb inquietuds però sense cap experiència concreta en aquestes temàtiques. Les trobades han ofert un espai de coneixença mútua i també de formació, en la modalitat de conferències, taules rodones i també en format audiovisual. En aquest sentit la darrera trobada va consistir en una mostra de cinema compromès i de temàtica social i el passiu de les pel·lícules que es van projectar també en els alguns dels IES de la ciutat. Donada la bona acollida d'aquesta activitat en el centres d'ensenyament de secundària, està previst repetir-la, en els diferents formats, durant tot l'any com una proposta estable de les Trobades.

En segon lloc, hi ha els Joves per la pau, és a dir, activitats que es desenvolupen amb la voluntat de promoure la cultura de la pau entre els joves, la convivència, el respecte mutu i la solidaritat, i el rebuig de les actituds d'intolerància, violència i prejudici. També cerquen el coneixement de la història i dels esdeveniments socials i estructurals que han provocat situacions de conflicte amb violència, extermini humà i/o guerres.

A l'abril d'enguany, amb el suport de la Unió Europea i de la Federació Internacional de víctimes del nazisme, exdeportats i excombatents, es va organitzar una trobada amb la participació d'un miler de joves europeus a l'antic camp de concentració nazi alemany de Buchenwald coincidint amb l'aniversari de l'alliberament del camp i en commemoració del 60è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans. Un grup de 14 estudiants de primer de Batxillerat de l'IES Numància de la ciutat va participar-hi, com a representants del nostre país i dels republicans espanyols. Per organitzar l'activitat vam tenir el suport de l'Amical Mauthausen que va acompanyar la delegació de la nostra ciutat en el viatge i també va donar suport a l'organització de les activitats formatives prèvies amb els joves. En el viatge també hi va ser José María Villegas¹,

exdeportat del camp de 90 anys que va voler acompanyar els joves i donar-los testimoni de la pròpia vivència. L'avaluació del projecte és positiva i, per tant, s'ha previst fer-ne difusió a través del programa educatiu del propi centre i en altres espais de ciutat (Setmana de la Solidaritat i la Pau que se celebra anualment a l'octubre, taula rodona en el marc de les Trobades de Joves...). D'altra banda, s'està elaborant un documental que ajudarà els joves a difondre l'experiència com a participants.

En paral·lel, aquest juliol es durà a terme una altra experiència, amb joves majors de 18 anys, que participaran com a grup representant de la ciutat en el Projecte l'Escola dels Balcans que organitza l'ONG Trenkalòs. Aquest projecte és un pas més en l'objectiu de formar els joves en cooperació internacional i, així, se'ls facilita l'estada en camps de treball a Bòsnia i Hercegovina. Alhora pretén potenciar l'associacionisme juvenil per tirar endavant accions relacionades amb la cooperació i la solidaritat. El viatge està subvencionat per l'Ajuntament i el requisit que se'ls demana als joves per participar-hi és que després facin difusió de l'experiència que han passat, com en el cas del projecte comentat anteriorment.

En el marc d'acció de cultura per la Pau s'ha dimensionat una altra activitat que es feia a la ciutat, d'ençà el 2004, a dos centres d'ensenyament secundari. El taller d'informació i denúncia sobre l'existència de mines antipersones organitzat per l'ONG Moviment per la Pau. Aquesta acció pretén que els estudiants assumeixin com a valors propis la no-violència i la defensa dels drets humans. També s'ha obert una línia recent de col·laboració amb la Fundació Olof Palme per l'organització de conferències als IES en relació amb la temàtica de cultura de pau i desenvolupament humà.

En tercer lloc cal parlar de les experiències locals de cooperació juvenil ja consolidades. L'exemple és el Projecte Sàhara, de Santa Coloma de Dajla, que lidera l'IES Ramon Berenguer IV d'ençà vuit anys. El suport municipal a l'experiència ha estat de tipus organitzatiu i econòmic. Actualment, un cop es pot avaluar l'impacte del projecte, la nostra voluntat és la d'orientar principalment aquest suport a la vessant formativa dels joves participants i de difusió de l'experiència.

Finalment, el Premi de Recerca Joan Gomis, és un certamen de treballs de recerca sobre solidaritat, cooperació, drets humans i cultura de pau, adreçat als alumnes de segon de Batxillerat dels IES de la ciutat. Enguany s'ha organitzat per tercer any consecutiu, i el premi al millor treball de recerca és una estada solidària en el marc d'algun dels projectes organitzats per ONGD col·laboradores. Fins ara els joves guardonats han participat en l'Escola dels Balcans, or-

ganitzada per l'Associació Trenkalòs i de la qual hem parlat abans. A curt termini volem redefinir les bases del premi i crear-ne una nova modalitat perquè també hi puguin participar els estudiants universitaris de la ciutat amb l'objectiu d'incentivar la recerca i la investigació universitària en la temàtica que ens ocupa.

Reptes del futur

Aquestes són les actuacions principals que estem desenvolupant a la nostra ciutat per promoure la mobilització i implicació del jovent en accions de cooperació i solidaritat.

• Pel que fa als objectius i reptes de futur els hem volgut resumir en aquests vuit punts:

• Consolidar la sensibilització i/o participació dels joves en activitats i projectes relacionats amb la cooperació, la solidaritat i la cultura de pau com un dels objectius clau de la política local en aquest àmbit.

• Facilitar espais de formació i experiència perquè puguin ser "veus actives" en aquest camp d'acció social.

• Cercar la complicitat dels IES de la ciutat, les ONGD i altres agents socials en aquest procés d'aprenentatge i formació adreçat als joves.

• Contribuir a la promoció de l'associacionisme juvenil per fer accions autònomes de cooperació i solidaritat.

• Promoure que aquests grups de joves formin part del Consell de Cooperació Local, que és l'òrgan de participació i concertació de les polítiques locals de cooperació i solidaritat.

• Innovar i incorporar noves propostes d'acció en el marc del programa Joves i Cooperació, que té la complicitat dels diferents agents implicats (els propis joves participants, ONGD, centres educatius...).

• Garantir la visibilitat, a la ciutat, de les diferents experiències que protagonitzen els joves en el camp d'acció de la solidaritat, la promoció de la pau i la cooperació al desenvolupament.

Núria Parlon Gil

Polítologa i
tinent d'alcalde ponent de ciutadania de
l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

¹ Aquest article està dedicat a José María Villegas, que va morir el dimarts 10 de juny de 2008, com a mostra d'agraïment a la seva ferma voluntat de fer arribar als joves de Santa Coloma de Gramenet la necessitat de justícia històrica acompanyant-los en el viatge per la pau a Buchenwald 2008.